

Fővárosi Ítéletábra

6.Pf.20.674/2022/14.

A Fővárosi Ítéletábra a Tündik Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., eljáró ügyvéd: dr. Tündik Henrietta) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek a dr. Majoros Melinda (kamarai jogtanácsos címe) kamarai jogtanácsos által képviselt alperes (alperes címe.) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. július 14. napján meghozott 37.P.21.611/2017/190. számú, a 201-I. és 201-II. számú végzésekkel kijavított ítélete ellen a felperes által 193. és 196. sorszám, az alperes által 194. sorszám alatt, valamint a 37.P.21.611/2017/201. számú kiegészítő ítélet ellen az alperes által 202. számon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 21.282.304 (huszonegymillió-kétszáznyolcvankétezer-háromszáznegy) forintról 26.722.304 (huszonhatmillió-hétszázhuszonkétezer-háromszáznegy) forintra, a rész-összegek közül a 8.000.000 (nyolcmillió) forintot 15.000.000 (tizenötmillió) forintra felemeli, míg az 566.112 (ötszázhatvanhatezer-százötvenkét) forintot 506.112 (ötszázhatvanhatezer-százötvenkét) forintra leszállítja. Az ítéletnek a felperes testi épséghez, egészséghez, emberi méltóságához, a munka szabad megválasztásához való, továbbá az önrendelkezési jogának megsértését megállapító, valamint az alperes marasztalásából 1.500.000 forint megfizetésére kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000 (négy százezer) forint másodfokú perkoltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt, összesen 3.751.345 (hárommillió-hétszázötvenegyezer-háromszáznegyvenöt) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes az alperesnél 2011. november 30-án elvégzett nyaki csomó műtéti eltávolítása során történt idegsérüléssel okozott, és a műtétet követő ellátása során az idegsérülés felismerésének a hiányával összefüggő egészségkárosodásából eredő vagyoni és nem vagyoni kárának a megtérítése iránt 2017. április 13-án indított pert az alperes jogelődjével szemben.

[2] Keresetében azt kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az alperes jogelődjét 60.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 2011. november 30-tól ennek késedelmi kamata, közlekedési és kísérői többletköltség címén 693.698 forint, gyógyászati segédeszköz, masszázs, torna és úszás költségeként 3.832.112 forint, gyógyszerek, vitaminok, gyógyhatású készítmények költségeként 722.014 forint, rehabilitációs eszközök költségeként 115.500 forint, ereje megfeszítésével elért munkateljesítmény címén 2.460.000 forint, a táppénz és az átlagkeresete különbözetéből adódó 415.552 forint keresetvesztesség, 100.000 forint ápolási-gondozási, valamint 1.320.000 forint háztartási kisegítői többletköltség és mindezek után 2014. november 30-tól a kifizetésig késedelmi kamat, továbbá 2016. októberétől havi 170.000 forint, a háztartási kisegítő, masszázs, torna, úszás és gyógyszer kiadásai fedezésére szolgáló költségpótló járadék megfizetésére.

[3] A felperes a keresetét 2020. november 19-én (102. szám alatt), 2020. november 23-án (105. számon), 2020. november 25-én (106.), 2020. november 26-án (107.), 2021. február 16-án (121. számon), 2021. április 8-án (130. számon), 2021. április 22-én (136. szám alatt) és 2022. május 10-én (186. szám alatt) módosította.

[4] A felperes végleges keresete arra irányult, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes nem az 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. §-a szerinti elvárható gondossággal nyújtott számára egészségügyi ellátást, és a 2011. november 30-i műtét során a nyirokcsomó felesleges eltávolításával idegsérülést és bénulást, maradandó egészségkárosodást, folyamatosan jelentkező változó intenzitású fájdalmat okozott számára, valós betegségének a felismerését elmulasztotta, a gyógyulási esélyétől megfosztotta, és ezzel megsértette a testi épséghez, az egészséghez és az emberi méltósághoz fűződő jogát. Kérte annak megállapítását is, hogy az alperes azzal, hogy az Eütv. 13. §-ában foglalt teljeskörű és egyéniesített tájékoztatást nem adta meg neki, megsértette az önrendelkezési jogát, egyúttal az emberi méltóságát is. Kérte megállapítani továbbá, hogy a gyermekvállalási és családalapítási kilátásainak beszűkülése folytán az alperes a teljes családban éléshez fűződő alapjogát is megsértette. Kérte megállapítani azt is, hogy az alperes megsértette a munka szabad megválasztásához fűződő jogát azzal, hogy magatartása miatt a hivatásos rendőri munkáját elveszítette, és 17 év után alkalmatlanná vált a rendőri munkára.

[5] A felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest – az alperes felelősségbiztosítója által megfizetett 5.000.000 forint elszámolását követően fennmaradt – 55.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után 2011. november 30-tól a kifizetésig késedelmi kamat, a 2011. október 17. és 2020. november 15. közötti időszakban a kezeléseken és rehabilitáción történt megjelenésével összefüggésben felmerült 501.549 forint közlekedési többletköltsége, és ezen összeg után a középarányos időponttól a kifizetésig késedelmi kamat, a 2012. február 21. és 2022. május 10. között masszázs, gyógytorna, uszoda és edzés igénybe vételével felmerült 5.804.795 forint többletköltsége és ennek középarányos időponttól számított késedelmi kamata, a 2011. november 30. és 2022. május 10. közötti időszakban gyógyszerek, vitaminok, gyógyhatású készítmények vásárlásával felmerült 1.944.693 forint többletköltsége és ennek középarányos időponttól számított késedelmi kamata, összesen 1.617.560 forint rehabilitációs eszköz költség (ebből: 1.500.000 forint masszázsfotel, 2.060 forint Schanz gallér, 10.000 forint tornaszőnyeg, 15.000 forint gumiszalag, 5.000 forint kézisúlyzó, 50.000 forint TRX, 20.000 forint SMR henger, 5.500 forint deréköv, 10.000 forint gimnasztika labda) és ezek késedelmi kamata, a 2012. februárja és 2016. májusa közötti időszakra többleterő kifejtés címén érvényesített lejárt 4.777.773 forint járadék, a 2011. és 2016. májusa közötti időre a táppénz és megszerezhető jövedelme különbözeteként meghatározott 981.513 forint keresetvesztesége, valamint a szolgálati jogviszony megszűnését követő időből a 2017. május 29. és 2021. december 31. közötti időben lejárt 11.722.030 forint keresetveszteség és mindezek középarányos időponttól számított késedelmi kamata, a 2013. szeptembere és 2015. augusztus 31. közötti időszakban havi 20 óra időszükségletre, 2015. szeptember 1-jétől havi 10 óra időszükségletre 2020. novemberéig 1.000 forint óradíjjal számolt 1.580.000 forint lejárt háztartási kisegítői járadék és annak középarányos időponttól számított késedelmi kamata, továbbá a 2013. októberi műtétét követő két hónapra, havi 50.000 forinttal számolt 100.000 forint ápolási-gondozási költség és 2014. november 30-tól annak késedelmi kamata megfizetésére.

[6] A felperes kérte a bíróságot, hogy kötelezze az alperest 2022. január 1-jétől havi 254.510 forint jövedelempótló, valamint 165.000 forint költségpótló járadék (ebből: heti egy alkalom úszásra havi 7.000 forint, havi négy alkalom tornára, edzésre alkalmanként 8.000 forint, összesen 32.000 forint, heti két masszázsszra, alkalmanként 6.000 forint, összesen 48.000 forint, heti két gyógytornára alkalmanként 6.000 forint, összesen havi 48.000 forint, havi 20.000 forint gyógyszer-, és havi 10.000 forint háztartási többletköltség), és a 2022. január 1. és június 30. között lejárt 990.000 forint költségpótló járadék után középarányos időponttól számított késedelmi kamat megfizetésére.

[7] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperesnek a perindítást követően – 2020. november 16-án, november 23-án, november 26-án 2021. április 8-án, október 28-án és 2022. május 10-én – előterjesztett keresetfelemlései, és a megállapításra irányuló kereseti kérelmei a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 146/A. § (1)-(5) bekezdésébe ütköző, meg nem engedett keresetváltoztatások, melyeket az elsőfokú bíróságnak a rPp. 146/A. § (1) és (2)-(4) bekezdése alapján végzéssel el kellett volna utasítania. Állította, hogy a felperes keresetpontosítással érintett vagyoni kártérítés iránti igényei, illetve a megállapítás iránti kereseti kérelmei a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 324. § (1) bekezdése és 360. § (1) bekezdése szerint elévültek, és a rPtk. 325. § (1) bekezdése értelmében bírósági úton nem érvényesíthetők. Valamennyi olyan jövedelem- és költségpótló

járadékigény tekintetében, amelyeket a keresetlevél beazonosítható módon nem tartalmazott, hivatkozott arra is, hogy a felperes a rPtk. 280. § (3) bekezdésében meghatározott hat hónapos igényérvényesítési határidőt elmulasztotta. Ugyanezen okból vitatta a felperes eredeti keresete szerint 2013-tól érvényesített háztartási kisegítői többletköltség igényét.

[8] Az alperes vitatta a felperes kártérítés iránti igényének alapjául szolgáló tényállításait, saját magatartásának a jogellenességét és az ok-okozati összefüggés fennállását a magatartása és a felperes által állított károk bekövetkezése között. Arra hivatkozott, hogy 2014. szeptember 23-én kizárólag a műtéti belegyező nyilatkozat hiánya miatt ismerte el a kártérítési felelősségét. A felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti követelését bizonyíthatatlannak tartotta. Hivatkozott arra is, hogy a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye eltúlzott a károk bekövetkezésekor fennálló ár- és értékviszonyokhoz képest. Az volt az álláspontja, hogy a felperes a vagyoni és a nem vagyoni kártérítés iránti követelését nem alapíthatja ugyanazokra a hátrányokra, mert az a hátrányok kétszeres értékelését jelentené. Az alperes állította, hogy a felperes könnyű fizikai, továbbá szellemi és ülőmunkát is képes végezni. Érvelése szerint a felperes szexuális és párkapcsolati zavarai, nőgyógyászati problémái, illetve teherbeesésének elmaradása nem hozhatók összefüggésbe az alperesnél történt ellátásával. Kifejtette, hogy az okozati összefüggés hiányzik a felperesen 2018. augusztusában és 2019. májusában végzett térdműtétek, és a felperes azt követő elhúzódó felépülése és fájdalmai között is.

[9] Az alperes a felperes utazási többletköltségét az összegszerű pontos levezetésnek a hiánya miatt vitatta. Álláspontja szerint az igényelt gyógyászati segédeszközök és terápia valamennyi formája nem indokolt, a masszázs mellett a masszázsfotel megvásárlása is indokolatlan. Okfejtése szerint a felperes által igénybe vett kezelések piaci alapú árának a megtérítésére nem kötelezhető, mert a felperes a társadalombiztosítás finanszírozásában elérhető eszközöket és kezeléseket lenne köteles igénybe venni. Hivatkozott arra, hogy a személyi edző a felperes számára sürgősszerű, mert a tanult gyakorlatokat a felperes önállóan el tudja végezni. Az alperes álláspontja szerint a felperes számára a fájdalomcsillapítók, gyulladáscsökkentők izomlazítók, vitaminok, calcium és magnézium szedése csak 1 évig, élelemfeljavítás csak 2 hónapig volt indokolt, és a felperes csupán két hónapig szorult gondozásra az első műtét után.

[10] Az alperes állította, hogy a felperes többleterőkifejtésre alapított igénye alaptalan, mert a munkakörének az ellátására a felperes mindvégig alkalmas volt. Az volt az álláspontja, hogy a keresetvesztés megtérítésének jogi alapja hiányzik. Kiemelte, hogy a felperes által a szervezetl ellen indított munkaügyi perben hozott jogerős ítélet szerint a felperes vezénylésének a megszüntetése nem egészségügyi okból történt, a vezénylés alatti illetményadatokon alapuló jövedelemvesztés számítása ezért téves. Álláspontja szerint az sem róható a terhére, hogy a munkáltató a Hszt. 86. § (6) bekezdése alapján fennálló kötelezettsége ellenére nem ajánlott fel közalkalmazotti munkakört a felperesnek, illetve, hogy a munkáltató döntésével szemben a felperes nem élt jogorvoslattal.

[11] Az elsőfokú bíróság a kijavított ítéletével az alperest 21.282.304 forint és ebből 8.000.000 forint után 2011. november 30-tól, 566.112 forint után 2014. november 30-tól, 501.139 forint után 2015. június 1-jétől, 5.804.795 forint után 2016. október 1-jétől, 979.006 forint után 2016. június 1-jétől, 490.000 forint után 2019. március 1-jétől, 2.523.252 forint után 2021. április 15-től, 918.000 forint után 2022. április 1-jétől a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat, továbbá 2022. július 1. napjától minden hónap 15. napjáig véghatáridő nélkül havi 407.510 forint járadék megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest az alperes javára 350.000 forint perköltség, az alperest az állam javára 67.923 forint állam által előlegezett szakértői díj megfizetésére kötelezte, és megállapította, hogy 1.500.000 forint le nem rótt illetéket és 660.570 forint szakértői díjat az állam visel.

[12] Az ítéletének indokolásában a bíróság tényként a következőket állapította meg: A műtét időpontjában 31 éves felperes az alperesnél 2011. november 30-án elvégzett nyaki nyirokcsomó eltávolítás során teljes idegátvágás következtében a trapézizmában izombénulást szenvedett. Amennyiben az alperes a műtét során megfelelően járt volna el, a szövődmény nagy bizonyossággal elkerülhető lett volna. A 2013. október 13-án elvégzett felszabadító műtét ellenére számottevő funkcionális javulás a felperesnél nem következett be. 2012. februárjában 25 % mértékű össz-szervezeti egészségkárosodása 2014 áprilisától 41 %-ra változott, ami 51 % mértékű munkaképesség-csökkenésnek felel meg. A felperesnek a káreseménnyel okozati összefüggésben bal oldalon rendellenes tartású, előre ugró lapockája, enyhe fokú deltaizom sorvadása keletkezett. Az elülső és oldalirányú emelés az ellenoldaltól jelentősen elmarad, fájdalom és feszülés érzése, bizonyos esetekben zsibbadás kíséri. A vállövek és a lapockák környéki területek közötti asszimmetria nyugalmi helyzetben is látható, baloldali felkarja az ellenoldalihoz képest sorvadtabb. A gyógyult heges elváltozások vonatkozásában érzéscsökkenése áll fenn. A felperesnél a károkozással okozati összefüggésben alkalmazkodási zavar alakult ki. Az alperesnél végzett műtétet követően állandósult fájdalmai és a hegesedések miatt a felperes párkapcsolatában az intimitás megszűnt, a felperes hangulatingadozásai a párkapcsolatának a megszakadásához vezettek.

[13] A felperes az anyagi nehézségei miatt a bérlet lakásából hazaköltözött szülei vidéki házába. Gondozásra az első műtétet követően két hónapig, a rekonstrukciós műtétet követően három hónapig napi 3-4 óra időtartamban szorult. A jövőben a bal, illetve mindkét felső végtagját igénybe vevő egyes tevékenységek vonatkozásában szorul gondozóra, illetve a közepesen nehéz háztartási munkák elvégzésében kiegészítőre. Állapota kialakult, abban nem zárható ki romlás bekövetkezése a kopásos, degeneratív elváltozások miatt. A felperes Rendőrtiszti Főiskolát végzett, a műtét időpontjában főnyomozóként dolgozott, szolgálati viszonyát 2016. december 28-án szüntették meg az egészségkárosodására figyelemmel hivatásos szolgálatra alkalmatlansága miatt.

[14] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az Eütv. 244. §-a, 7. § (1) bekezdése, 77. § (3) bekezdése, 13. § (1)-(2) bekezdése, 15. § (3) bekezdése, valamint a rPtk. 318. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése és 348. § (1) bekezdése alapján felel a 2011. november 30-án elvégzett műtétet követően kialakult egészségkárosodásával okozati összefüggésben a felperest ért károkért. Utalt arra, hogy az alperes 2014. szeptember 23-án elismerte a kártérítési felelősségének jogalapját, és 5.000.000 forintot megfizetett a

felperesnek, amelyhez képest rosszhiszeműen járt el, amikor a perben a felelősségét már vitatta, és a korábbi nyilatkozatát megalapozó szakvéleményt sem csatolta. A bíróság rámutatott arra, hogy hiányzott a felperesnek a műtéthez az írásbeli beleegyező nyilatkozata. Ennek hiányában az alperes a műtétet megelőző tájékoztatását bizonyítani nem tudta, így tájékoztatási kötelezettségét megsértette.

[15] Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett kiegészített orvosi szakvéleményt – az elkészítésébe jogosulatlanul bevont szakértő² szakkonzultáns véleményének figyelmen kívül hagyásával is – aggálytalannak, teljes körűnek és ellentmondástól mentesnek találta. A szakvélemény alapján megállapította, hogy az alperes sem a műtétet megelőzően, sem pedig a műtét során nem az orvosszakmai szempontból elvárható gondossággal járt el. A felperes műtét előtti kivizsgálása hiányos volt az UH vizsgálat elmaradása miatt, mert az UH vizsgálat megmutatta volna a felperesnél észlelt elváltozás valódi méreteit és szövettani viszonyait. A műtét során az elégtelen méretű bőrmetszés nem biztosított egyértelműen jó látási viszonyokat, a sebészi tapasztalatlanság és figyelmetlenség pedig a XI. agyideg, a nervus accessorius teljes átvágásához vezetett. A műtét objektív történéseit a műtégi leírásban nem kellő részletességgel rögzítették. Helyi érzéstelenítés helyett altatásban, megfelelő műtégi technikával végzett műtét esetén a szövődmény nagy bizonyossággal elkerülhető lett volna, a műtétet követően rövid időn belül végzett helyreállító műtét esetén pedig valójában kisebb mértékű egészségkárosodás alakult volna ki. A műtétet követően azonban a felperes panaszai és az észlelt tünetek ellenére az alperes a szövődményt nem ismerte fel, ezáltal a felperest a gyógyulási esélyétől is megfosztotta. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a nervus accessorius motoros ideg közvetlen érzészavart nem okoz, szemben a plexus cervicalis érzőágával, amely a műtétnél igazoltan ugyancsak sérült, és a felperes esetében a nyak területén fájdalmat okozott.

[16] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a 2013. október 14-én településlen végzett műtét során rögzítettek egyértelművé tették, hogy az alperesnél végzett műtét során teljes idegátvágás történt, amelyet a felperesnél kialakult izomsorvadásos következmények is alátámasztottak. Az alperes reumatológiai szakrendelésén már 2012. január 4-én észlelték a felperes bal válla mozgásának a beszűkülését, a 2012. február és május között végzett reumatológiai és neurológiai vizsgálatok idején pedig már egyértelműen látható volt az izomsorvadás, a következményes funkcióvesztés és bénulás, amelyeket a szakterületi vizsgálatok leírtak. A felperes műtéttel magyarázható panaszai ellenére az alperesnél sem a sebészeti, sem a reumatológiai, illetve neurológiai vizsgálatok során nem észlelték a műtégi szövődmény nyilvánvaló lehetőségét, és a felperes fájdalmai okának tisztázására elrendelt vizsgálatok nem voltak alkalmasak a műtégi idegsérülés diagnosztizálására.

[17] A felperes megállapítás iránti kereseti kérelmei vonatkozásában az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperes már a keresetlevelében előterjesztett a személyiségi jogai megsértésének megállapítása iránti kereseti kérelmet, emiatt a rPp. 73/A. § (1) bekezdés bb) pontja és 23. § (1) bekezdés g) pontja alapján az eljárásra nem voltak irányadók a kötelező jogi képviselő szabályai, így a rPp. 146/A. §-ában foglaltakat sem kellett alkalmaznia. A bíróság utalt arra, hogy a személyiségi jogsértés objektív jogkövetkezményének érvényesítése iránti igény nem évül el, és ítéletének indokolásában a rPtk. 75. § (1) bekezdése, 76. §-a, 84. § (1) bekezdés a) pontja, valamint az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése alapján úgy foglalt állást, hogy az alperes megsértette a felperes testi

épséghez, egészséghez és emberi méltósághoz való jogát azzal, hogy a műtét során nem az elvárható gondossággal járt el, és a felperesnek 41 % össz-szervezeti egészségkárosodást okozott, valamint azzal a magatartásával, hogy a műtétet követően nem ismerte fel az idegsérülést, és elvette a felperestől a gyógyulási esélyét. Álláspontja szerint az alperes megsértette a felperes önrendelkezési jogát azzal, hogy a műtétet megelőzően a szükséges tájékoztatást nem adta meg a részére. Kifejtette, hogy az alperes megsértette a felperes munka szabad megválasztásához való jogát azzal, hogy a műtét során, valamint az azt követő ellátás során a felperesnek maradandó egészségkárosodása alakult ki, aminek következtében alkalmatlanná vált a korábbi munkaköre betöltésére. A felperes teljes családban éléshez való joga megsértésének megállapítása iránti keresetet nem találta teljesíthetőnek.

[18] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes személyes előadása és tanú3 tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy a felperes párkapcsolata az egészségkárosodásával okozati összefüggésben szűnt meg. A felperes műtétet követő lehangoltságát és előremtelenedését tanú3, tanú4, tanú7 és tanú5 tanúk vallomása is alátámasztotta. Rámutatott arra, hogy az alperes jogsértő magatartásaival a műtét során és azt követően 18 hónapon át a felperes számos személyiségi jogát megsértette. A felperes élete gyökeresen negatívan megváltozott azzal, hogy elveszítette a munkáját, a párkapcsolatát, a korábbi életminőségét és a hobbiját, folyamatos fájdalommal és mozgáskorlátozottsággal él együtt, állandó gyógykezeléseket kellett igénybe vennie, és állapotában rosszabbodás sem kizárt. Az ítélet tényállásában rögzített személyi körülményei, továbbá a testi-lelki állapota mellett értékelte, hogy a felperes 17 év alatt felépített rendőrségi karriertervei összeomlottak, elismert és megbecsüléssel végzett munkája megszűnt. Egészségi állapota miatt nehezen tudott munkát vállalni, anyagi nehézségei keletkeztek. Gyermeket egészségi állapota miatt nem mer vállalni, pszichiátriai kezelésben részesült. Mindezeket figyelembe véve a bíróság a rPtk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, 355. § (1) bekezdése, továbbá a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban kifejtettek alapján 13.000.000 forint nem vagyoni kártérítést látott a felperes által elszenvedett hátrányok kiegyensúlyozására alkalmasnak, és a már megfizetett 5.000.000 forintra figyelemmel további 8.000.000 forint, valamint ezen összeg után 2011. november 30-tól késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

[19] Az elsőfokú bíróság a felperesnek a gyógy-, illetve rehabilitációs kezelésekre való utazása tekintetében felmerült közlekedési többletköltség iránti 501.139 forint összegű igényét megalapozottnak találta. Álláspontja szerint a felperes 103. számon előterjesztett keresetfelemlése megengedett keresetváltoztatásnak minősült. Kifejtette, hogy a felperes a keresetében egyösszegben érvényesítette a 2011-től 2017. április 13.10. közötti időszakra vonatkozó követelését, amely egyértelműen beazonosítható és határozott, így az elévülés megszakítására alkalmas volt. Megállapította, hogy a szakértő szerint a felperes tömegközlekedési eszközök biztonságos igénybevételében akadályozott, ezért indokolt számára a gépjármű igénybevétele.

[20] A bíróság álláspontja szerint az alperes a masszázs, torna és úszás, a gyógyszer, valamint gyógyhatású készítmények költségei tekintetében is alaptalanul hivatkozott a meg nem engedett keresetmódosításra, illetve az elévülésre. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a felperes állapotrosszabbodásának megakadályozása érdekében a gyógytorna napi szinten, időszakosan szakember által ellenőrzötteen, a gyógymasszázs heti két

alkalommal, az úszás heti 1-2 alkalommal indokolt. A fitnessterem, torna igénybevétele a masszázs és gyógytorna mellett is indokolt. Utalt arra, hogy a szabad bizonyítás elve alapján nem volt akadálya annak, hogy a szolgáltatások igénybevételét, költségeinek a felmerülését a számlák mellett a felperes részben tanúvallomásokkal igazolja. A rPp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a keresetet 5.804.795 forint erejéig, a felperes járadékigényét havi 135.000 forint erejéig találta megalapozottnak. A havi járadék a szakértő által indokoltan tartott heti egy alkalom úszás (7.000 forint /hó), heti egy alkalom torna, fitness (32.000 forint/hó), heti két alkalom masszázs (48.000 forint/hó), heti két alkalom gyógytorna (48.000 forint/hó) Kiemelte, hogy a károsultnak nincs a kárenyhítés körében olyan kötelezettsége, hogy a térítésmentes társadalombiztosítási szolgáltatásokat vegyen igénybe, ezáltal a kárért felelős személy helyett a társadalombiztosításra hárítsa a fizetési kötelezettséget.

[21] A felperes gyógyszer, valamint gyógyhatású készítmények költségével kapcsolatos igényét a bíróság 979.006 forint, valamint ezen összeg 2016. június 1-jétől számított késedelmi kamata, továbbá havi 8.000 forint járadék erejéig találta megalapozottnak. A műtétet követő egy évre a szakvélemény alapján fájdalomcsillapító havi költségét 3.000 forintban, a lazító krémek havi költségét 3.000 forintban, a vitaminok (B, C, D, calcium és magnézium) havi költségét 10.000 forintban, egy évre 192.000 forintban állapította meg. Az ezt követő időszakban alkalomszerű szedésükre figyelemmel a fájdalomcsillapító és izomlazító havi költségét 1.500-1.500 forintban, a vitaminok, magnézium és calcium havi költségét 5.000 forintban határozta meg. Mindezeket túl a számlák alapján igazoltnak látta 16.339 forint költség felmerülését, és az orvosszakértői vélemény alapján két hónapra a fehérjedús táplálkozás 2.667 forint költségét.

[22] A rehabilitációs eszközök költsége tekintetében az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a Schanz-gallér megvásárlásával kapcsolatos kiadása a felperesnek 2017. január 16-án merült fel. Ennek következtében az erre vonatkozó 102. számú beadványában előterjesztett keresete a rPtk. 324. §-a és 326. §-a alapján nem évült el. Kiemelte, hogy a vidékre költözését követően a felperes terápiás lehetőségei beszűkültek, ezt követően merült fel a masszázsfofel iránti szükséglete, amit azonban anyagi források hiányában nem tudott megvásárolni, az e költségének a megtérítése iránti igénye ezért nem tekinthető elévültnek. A felperes tornaszőnyeg, gumiszalag, kéziszúlyzó, deréköv, SMR henger, gimnasztikai labda, TRX megvásárlásával kapcsolatos költségét a szakvélemény megállapításai, valamint a sportáruházak közzétett árai alapján a rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegeléssel 50.560 forintban határozta meg. A masszázsfofel 1.500.000 forint költségének a megtérítésére ugyancsak kötelezte az alperest. Utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint indokoltsága esetén a károkozó akkor is kötelezhető az eszköz vételárának megtérítésére, ha az eszköz megvásárlása még nem történt meg.

[23] A bíróság a rPtk. 280. § (3) bekezdésében meghatározott igényérvényesítési határidő elmulasztása miatt a felperes többleterő-kifejtésre alapított járadék iránti követelését alaptalannak találta, míg a táppénzes állományában töltött időre eső jövedelemvesztésig számítását csupán a 2013-2014. évekre 415.552 forint és ezen összeg 2014. november 30-tól számított késedelmi kamata erejéig találta megalapozottnak. Kiemelte, hogy a felperes hivatásos szolgálati jogviszonya az alperes magatartásával okozati összefüggésben kialakult egészségügyi alkalmatlansága miatt szűnt meg, úgy, hogy közalkalmazotti munkakört nem

tudtak a számára felajánlani. A felperes jövedelemveszteség számítása a bíróság álláspontja szerint a rPtk. 356-357. §-ainak, valamint az 1/2006. PK véleményben kifejtetteknek megfelelt, ezért az alperes a 2020. október 9. és 2021. december 31. közötti időszakra 2.523.252 forint, 2022. január 1-től pedig havi 254.510 forint járadék megfizetésére köteles.

[24] A bíróság a szakvélemény alapján a felperes gondozási költségét 5 hónapra 100.000 forintban határozta meg.

[25] A rPtk. 280. § (3) bekezdése szerinti igényérvényesítési korlátra tekintettel a felperes háztartási kisegítő költségére vonatkozó követelését a 2016. októbertől 2020. novemberig terjedő időszakra havi 10.000 forinttal számolva 490.000 forint erejéig találta megalapozottnak. A szakvéleménynek a felső végtagok használatát igénylő közepesnél nehezebb háztartási munkák végzésével kapcsolatos megállapítására figyelemmel a jövőre nézve a bíróság az alperest ugyancsak havi 10.000 forint járadék megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a költségpótló járadékból 2022. január 1. és június 30. között 918.000 forint járt le, és az alperes 2022 júliusától is 153.000 forint járadék fizetésére köteles.

[26] Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a felperes 23,6 % arányú pernyertességére figyelemmel a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[27] Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

[28] A felperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és a neki megítélt nem vagyoni kártérítés 55.000.000 forintra történő felemelését kérte.

[29] A felperes fellebbezése szerint a jogsértések sokrétűségére tekintettel – az elsőfokú bíróság által 24 pontban részletezett – sérelmeinek a kompenzálására a megítélt nem vagyoni kártérítés nem alkalmas, és az alperes számára sem jelent visszatartó erőt. Hangsúlyozta, hogy az egészségügyi problémái és gyermekvállalásának lehetetlensége miatt a párkapcsolat létesítésére irányuló próbálkozásai kudarcba fulladtak. Párkapcsolat hiányában 42 évesen a teherbeesés lehetősége a számára szinte kizárt. A munkáját csak úgy tudja végezni, ha 12 és 14 óra között pihenőt tart. Szórakozni nem jár, hobbijait, a síelést és a motorozást fel kellett adnia. A per folyamán jelentkező térdfájdalmai miatt két alkalommal is műtötték, és e műtétek a szakvélemény szerint a kompenzáló mozgás miatt valószínűleg összefüggnek a perbeli műtéttel. Fizikailag képtelen idős szüleinek segíteni a családi gazdaságban, és anyagilag sem tudja őket támogatni. A tudása és kompetenciája szerinti egzisztenciát nem tudja magának megteremteni. Működőként nagyságrendekkel alacsonyabb a jövedelme, mint amennyi a szervezetl állományában, vagy hivatásos tisztként lenne. Kényszerűségből költözött haza a szülői házba, vidéken ugyanakkor a minőségi rehabilitációs szolgáltatások korlátozottan elérhetők. Tervezi a településl való visszaköltözését és egy szépiészeti vállalkozás indításával egzisztenciájának felépítését,

amihez a magasabb összegű nem vagyoni kártérítés reális esélyt jelentene. A felperes hangsúlyozta, hogy az alperes 2011-ben 20.000.000.000, 2022-ben 80.000.000.000 forint összegű éves költségvetéséhez képest a megítélt nem vagyoni kártérítés jelentéktelen. Az elszámolt 5.000.000 forintot nem az alperes, hanem a biztosító fizette meg. Súlyos mulasztása ellenére ezért a fizetendő további 8.000.000 forint nem ösztönzi prevencióra az alperest. A felperes hivatkozott arra, hogy sérülése az alsó és felső végtagjait is érinti immár, és degeneratív, egész szervezetére kiterjedő torzító hatást gyakorol. Rámutatott, hogy a Fővárosi Ítéltábla már egy 2003-ban hozott – a 6.Pf.21.578/2003/3. számú – ítéletében is a perbelinél magasabb, 10.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést ítelt meg egy 26 évesen súlyos balesetet szenvedett édesanya számára.

[30] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, harmadsorban pedig az ítélet részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítés összegének 4.000.000 forintra, a masszázs, torna, úszás költségének 2.902.398 forintra, a gyógyszer, gyógyhatású készítmények címén lejárt járadék összegének 194.667 forintra, a lejárt háztartási kisegítő járadék összegének 20.000 forintra, a lejárt gondozási járadék összegének 40.000 forintra, a költségpótló lejárt járadék összegének 459.000 forintra, a havi járadék összegének 55.000 forintra való leszállítását, az 501.139 forint utazási költségre, valamint a masszázsfoliát 1.500.000 forint költségének megtérítésére vonatkozó kereset elutasítását, elsődlegesen a keresetvesztés iránti igény elutasítását, másodlagosan a lejárt járadéknak 305.380 forintra való, a jövőre nézve fizetendő járadék összegének 152.706 forintra való leszállítását kérte.

[31] Az alperes elsődleges fellebbezési kérelme szerint az elsőfokú ítélet a rPtk. 339. §-ba, 355. §-ba, 324. § (1) bekezdésébe, 325. § (1) bekezdésébe, 326. § (1) bekezdésébe, 360. § (1) bekezdésébe, 280. § (3) bekezdésébe, az Eütv. 77. § (3) bekezdésébe, a rPp. 146/A. §-ba, 164. § (1) bekezdésébe, 177. §-ba, 182. §-ba, 206. § (1) bekezdésébe, valamint 221. §-ba ütközik. Fenntartotta, hogy a perbeli orvosszakértői vélemény ellentétben áll a felperes orvosi dokumentációjával, ezért nem tekinthető aggálytalannak. Sérelmezte, hogy a kirendelt szakértői intézet azt a szakértőt vonta be szakkonzultánsként, aki a véleményezendő leletet készítette, a bíróság azonban kérelme ellenére nem rendelt ki másik neuro-elektro-fiziológus szakértőt. Az alperes változatlanul vitatta az orvosszakértői véleménynek az idegsérülés diagnosztizálásának és felismerésének hiányosságára vonatkozó megállapításait. Fenntartotta, hogy a szakértői megállapítások ellentétben állnak szakértő 2013. július 12-i UH leletének azon megállapításával, hogy „a laesio részleges, az ideg folytonossága megtartott.” Változatlanul állította, hogy a nervus accessorius motoros (mozgató)ideg, sérülése közvetlen érzékszavart nem okoz. A szakvélemény nem tartalmazza, hogy a szakértő mire alapozva hozta összefüggésbe a műtétet a plexus cervicalis érzőágának sérülését és az általa ellátott izmok funkciózavarát. Álláspontja szerint ennek ellentmond, hogy a 2012. február 15-i reumatológiai szakorvosi vizsgálat, a 2012. március 27-i neurológiai szakvélemény, valamint a 2014. április 1-jei zárójelentés szerint a felperesnél jelentős neurológiai deficit nem alakult ki, a rehabilitációs kezelés mellett állapota megfelelő volt. A fentiek következtében pedig a szakvélemény kifejezetten ellentmondásos, a kiegészítése elrendelésének az rPp. 182. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei fennálltak, arra a kiegészítése nélkül ítélet nem lett volna alapítható.

[32] Az alperes fenntartotta, hogy a felperes 2020. november 16-i, november 23-i és 26-i, 2021. április 8-i, október 28-i, és 2022. május 10-i keresetpontosításai keresetfelemlésnek minősülnek, mert a rPp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a perben a jogi képviselőt kötelező, és a bíróságnak a keresetváltogatást a rPp. 146/A. §-a alapján végzéssel el kellett volna utasítani. Az alperes a változatlan elévülési kifogása körében továbbra is hivatkozott arra, hogy a PK 52. állásfoglalás értelmében az elévülési idő a járadékkövetelés egészére, a jövőben lejáró részletekre is egységesen akkor kezdődik, amikor a baleset folytán bekövetkezett munkaképesség-csökkenés első ízben vezetett jövedelemkiesésben megmutatkozó egészségkárosodásra. Az egyes járadék-részletek az elévülési időn belül is csak a rPtk. 280. § (3) bekezdésében meghatározott korlátok között érvényesíthetők, a hat hónapos igényérvényesítési korlát pedig az ítélezési gyakorlat szerint a költségpótló járadék iránti igények esetében is irányadó. Hangsúlyozta, hogy a konkrét összeg megjelölése nélküli kereseti kérelmek esetében a keresetlevél az elévülés megszakítására nem volt alkalmas. Az eredetileg 170.000 forint összegű költségpótló járadék igénye tekintetében a felperes a keresetlevelében nem tüntette fel, hogy az mely kártérítési jogcímen és milyen összegben felmerült költségei megtérítését szolgálja.

[33] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során a felperes részére megfizetett 5.000.000 forintot lényegében figyelmen kívül hagyta, a 2011. évi ár- és értékviszonyok alapján a felperes tényleges sérelmei még 8.000.000 forintnál alacsonyabb összegű kártérítéssel is kompenzálhatók. Kifogásolta, hogy a nem vagyoni hátrányaira a felperes vagyoni kárigényeket is alapított, ami álláspontja szerint e hátrányok meg nem engedett kétszeres értékelését eredményezte. Hangsúlyozta, hogy az orvosszakértő megállapításai nem igazolják a felperes nem vagyoni kárának a mértékét. A felperes szexuális és párkapcsolati zavarai nem hozhatók okozati összefüggésbe a felperes nála történt ellátásával. A felperes teljes állásban képes szellemi, ülő munka végzésére, sőt könnyű fizikai munkára pl. eladói, vagy futári tevékenységre is alkalmas lehet a gerincének és a bal vállának kímélete esetén.

[34] Az alperes fenntartotta, hogy a fellebbezésével támadott vagyoni kártételek bizonyíthatatlanok. A masszázis igénybevétele esetén a masszázsfotel orvosilag nem indokolt. Az orvosszakértő a további gyógyászati segédeszközök, illetve masszázs, torna, úszás esetében sem nyilatkozott minden kártételre külön-külön, az igénybevétel indokoltságára és időtartamára kiterjedően. Az alperes változatlanul állította, hogy a felperes elsősorban a társadalombiztosítás által finanszírozott ellátásokat köteles igénybe venni. Továbbra is vitatta, hogy a felperesnek szakember felügyelete alatt kell tornagyakorlatokat végeznie. A számlával igazolt 1.271.795 forinton felüli felperesi igényt összecszerűségében bizonyíthatatlannak tartotta.

[35] Az alperes álláspontja szerint a műtétet követő egy év elteltével a fájdalomcsillapítók, gyulladáscsökkentők, Milgamma, vitaminok, calcium és magnézium szedése miatt érvényesített gyógyszerköltség szakértőileg nem igazolt. A felperes jövőre nézve támasztott havi 8.000 forint járadék iránti igényét a szakvélemény megállapításai nem igazolják.

[36] Az alperes állította, hogy a rPtk. 280. § (3) bekezdése alapján a lejárt keresetveszteség járadék csak 2021. november 10-től lett volna megítélhető, mivel a felperes 2022. május 10-én mind a táppénz és az átlagkereset különbözetéből adódó, mind az egyébként lejárt keresetveszteség tekintetében a keresetét felemelte. Álláspontja szerint a szervezettel ellen indított munkaügyi perben lefolytatott bizonyítás eredménye azt igazolja, hogy a felperes esetében a vezénylés megszüntetése mögött nem egészségügyi, hanem szakmai okok álltak. Ezért a felperes keresetveszteség iránti igénye esetében az okozati összefüggés hiányzik. Az alperes változatlanul hivatkozott arra, hogy a Hszt. 86. § (6) bekezdés aa) pontja a munkáltatónak egészségügyi alkalmatlanság esetén is előírta a közalkalmazotti munkakör felajánlását, az pedig nem eshet az ő terhére, ha az e kötelezettségét megszegő munkáltatóval szemben a felperes nem élt jogorvoslattal. Az alperes hangsúlyozta, hogy a szakvélemény nem igazolja vissza, hogy a végezhető munkák ismertetett köre folytán a felperes által megszerezhető jövedelem a 2022. május 10-i keresetpontosításában megjelölt mértékű volna.

[37] Az alperes a szakvélemény megállapításai alapján arra hivatkozott, hogy a rekonstrukciós műtétet követő három hónap nem eshet a terhére, ezért a lejárt gondozási járadék csak 40.000 forint erejéig megalapozott. Az alapszakvélemény szerint az első műtét után a felperes csupán két hónapig volt valamennyi háztartási munka végzésében akadályozva, amelyből álláspontja szerint az a következtetés vonható le, hogy ezt meghaladó időszakra háztartási kisegítés költségében jogszerűen nem marasztható.

[38] Az elsőfokú bíróság a rPp. 225. § (6) bekezdése alapján hozott kiegészítő ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes testi épséghez, egészséghez és emberi méltósághoz való jogát azzal, hogy a 2011. november 30-án történő műtétje során nem az elvárható gondossággal járt el, és ezzel a felperesnek 41%-os össz-szervezeti egészségkárosodást okozott, valamint azon magatartásával, hogy a műtétet követően nem ismerte fel a nervus accessorius sérülést, amellyel a felperes gyógyulási esélyét elvette. A bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes önrendelkezési jogát azzal, hogy a műtétet megelőzően nem adta meg a részére a szükséges tájékoztatást, továbbá megsértette a felperes munka szabad megválasztásához való jogát azzal, hogy a 2011. novemberi műtét és az azt követő ellátásai során nem az elvárható gondossággal járt el, és a felperesnél maradandó egészségkárosodás okozott, aminek következtében alkalmatlanná vált korábbi munkakörének ellátására.

[39] A kiegészítő ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben – az ítélet elleni fellebbezésével egyezően – elsődlegesen a kiegészített ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján a kiegészítő ítélet hatályon kívül helyezését, a kiegészített ítélet elleni harmadlagos fellebbezési kérelmének a részeként pedig az ítélet rendelkező részéből a felperes munka szabad megválasztásához való joga megsértése megállapításának a mellőzését kérte.

[40] Az alperes fellebbezése szerint a fellebbezésében kifejtett jogi indokok a kiegészítő ítélet elleni fellebbezésére is iránydók, mivel a kiegészített ítélet megállapításai az ítélet indokolásában már szerepeltek. Az elsőfokú bíróság kiegészítő ítélete a rPtk. 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 84. § (1) bekezdés a) pontját, 339. §-át, 355. §-át, az Eütv. 77. § (3) bekezdését, a rPp. 177. §-át, 182. §-át, 206. § (1) bekezdését, valamint 221. §-át sérti.

[41] Az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett körben a felek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[42] Fellebbezés hiányában a rPp. 228. § (4) bekezdése értelmében elsőfokon jogerőre emelkedtek az elsőfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletnek a felperes vagyoni kártérítés iránti keresetét az alperes marasztalását meghaladóan elutasító, továbbá a felperes teljes családban éléshez való joga megsértésének a megállapítása iránti keresetét elutasító rendelkezései. Ezért a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az elsőfokú ítélet fellebbezett, a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet 8.000.000 forintot meghaladóan elutasító, illetve a felperes személyhez fűződő jogainak megsértését megállapító és az alperest fizetésre kötelező rendelkezéseit bírálta felül.

[43] A felperes és az alperes ítélet elleni fellebbezése részben megalapozott, az alperes kiegészítő ítélet elleni fellebbezése megalapozott.

[44] A rPp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja határozza meg, hogy melyek azok a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó perek, amelyekben a jogi képviselő kötelező. A rPp. 73/A. § (1) bekezdés bb) pontjának a 23. § (1) bekezdés g) pontjára való utalása folytán azok a személyiségi jogi perek nem tartoznak ebbe a körbe, amelyekben felróhatóságtól független szankció alkalmazását (is) kéri. A felperesnek azonban a keresetlevelében nem volt a kártérítés mellett a rPtk. 84. § (1) bekezdés a) pontján alapuló, a személyiségi jogsértés valamely felróhatóságtól független jogkövetkezményének alkalmazása iránti kereseti kérelme. Keresete így vagyoni jogi pernek minősült, amely a harmincmillió forintot meghaladó pertárgyérték alapján tartozott a törvényszék hatáskörébe. A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy keresetlevelében a törvényszék hatáskörét a felperes maga is a rPp. 23. § (1) bekezdés a) pontjára és nem a g) pontjára alapította. A per folyamán pedig több alkalommal (így a 102. számú előkészítő iratában is) megerősítette, hogy a keresetlevelében kért megállapítás kizárólag a kártérítés iránti keresete jogalapjának közbenső ítélettel történő megállapítására vonatkozott, de nincs személyiségi jogsértés megállapítása iránti önálló kereseti kérelme (107. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 1. bekezdése). Az alperes ezért megalapozottan hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy a perben a rPp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező a jogi képviselő, ezért alkalmazni kell a rPp. 146/A. §-ának speciális szabályait, és a rPp. 146/A. § (1) bekezdése alapján – a (2)-(4) bekezdésében foglalt kivételek hiányában – a felperes csak az alperes érdemi ellenkérelmének előadását követő 30 napon belül változtathatta meg a keresetét.

[45] Nem minősül ugyanakkor a rPp. 146. § (5) bekezdés a) pontja alapján keresetváltoztatásnak, ha a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja, továbbá a c) pontjának második fordulója szerint a keresetnek a követelés per folyamán esedékessé vált részleteire való kiterjesztése sem. A keresetváltoztatásra vonatkozó szabályok tehát csak a keresetben nem szereplő járadékok érvényesítését, továbbá a 2017. április 13-án előterjesztett járadékok visszamenőleges felemelését tilalmazták, annak azonban nem jelentették akadályát, hogy a keresetlevélben már érvényesített egyes járadékokat a felperes a későbbiekben részben eltérő tényekre alapítsa, illetve, hogy járadékigényét a 2017. április 13-át követő időszakra kiterjessze, és azt a keresetlevélben meghatározottaknál magasabb összegben követelje.

[46] Mindezek miatt a felperes a perindítást megelőző időre ennél magasabb összeget nem érvényesíthetett a perben, illetve a keresetlevelében nem jelzett költségeinek a megtérítése érdekében járadék megállapítását nem kérhette. A keresetváltoztatás megengedhetősége szempontjából azonban nem bírt jelentőséggel, hogy a keresetlevélből nem volt egyértelműen beazonosítható, hogy a havi 170.000 forintban megállapítani kért járadék milyen arányban szolgál a felperes felsorolt költségeinek a fedezésére. Annak sem volt akadálya, hogy a perindítást követően felmerült további költségeire tekintettel a felperes a rehabilitációs, illetve gyógyszerköltsége vonatkozásában a keresetét felemelje, vagy, hogy a keresetét a korábbiaktól részben eltérő tényekre, illetve bizonyítékokra alapítsa.

[47] Az alperes fellebbezése alapján felülbírált kereseti kérelmek közül csak a felperes által először a 121. számú előkészítő iratban előterjesztett, a rPtk. 84. § (1) bekezdés a) pontján alapuló, jogsértések megállapítása iránti, valamint az először a 102. sorszámú előkészítő iratban előterjesztett masszázsfotel – egyébként még fel sem merült – 1.500.000 forint költségének a megtérítése iránti kereseti kérelem előterjesztése minősült meg nem engedettnek, figyelemmel arra, hogy az ezekre vonatkozó keresetváltoztatásait a felperes a rPp. 146/A. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn túl terjesztette elő. Az elsőfokú bíróság azzal, hogy a keresetváltoztatások elutasításáról nem hozott határozatot, és a meg nem engedett kereseti kérelmeket is érdemben elbírált a rPp. 146/A. § (6) bekezdését megsértette. A Fővárosi Ítéltábla ezért a személyhez fűződő jogsértések megállapítására és az 1.500.000 forintban való marasztalásra vonatkozó ítéleti rendelkezéseket a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte. Az elsőfokú bíróságot azért nem kellett a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítania, mert az eljárási szabálysértés éppen abban állt, hogy a kereseti kérelmek érdemi elbírálása megtörtént.

[48] A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem szenvedett olyan hiányosságban, ami az érdemi felülbírálatát kizárta volna. Az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a 2013. július 12-i ideg ultrahang vizsgálati lelet az elvégzett EMG és UH vizsgálatok alapján összefoglalóan egyértelműen azt tartalmazta, hogy „részleges bal n. accessorius laesio véleményezhető, következményes m. trapezius atrophiaival és diszfunkcióval.” Az ideg folytonosságára vonatkozó megállapítást nem a 2013. július 12-i UH lelet, hanem az ezt megelőző 2013. július 8-i EMG vizsgálati lelet tartalmazta (131. szám alatti kiegészítő orvosszakértői vélemény).

[49] A szakértő a 85. szám alatti kiegészítő véleményében egyértelmű magyarázatot adott arra, hogy a képalkotó vizsgálat alapján felállított részleges idegsérülés kórisme miért volt a 2013 október 14-i műtéti leírás alapján teljes szakadásra módosítható. A szakvélemény kiegészítés alapján az is kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a felperes fájdalmait okozó érző ideg sérülés esetében az orvosi adatok alapján az alperesnél végzett műtéten kívül más kiváltó ok nem merült fel. A szakértő szerint az idegek adekvát ideggyógyászati vizsgálatát már önmagában az ismert veszélyes régióban végzett nyaki sebészeti műtét és a felperes műtét után kezdődő nyaki, válltáji panaszai, de a 2012. május 4-i vizsgálat alkalmával a bal musculus trapesiusban észlelt kifejezett atrófia az izmot ellátó ideg célzott vizsgálatát kimondottan indokolta volna.

[50] Az alperes fellebbezésében hivatkozott három orvosi irat a felperes, és a felperesre vonatkozó orvosi iratok komplex vizsgálata alapján tett szakértői megállapításokat nem tette kétségessé, különös tekintettel arra, hogy a kérdéses orvosi iratokat az alperes szakorvosai állították ki, a szakértő szerint a felperes felszínes kontrollvizsgálatai, illetve téves utókezelése során. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a beszerzett orvosi szakvélemény alapján az alperes kártérítési felelősségét megalapozó tények megállapíthatók voltak. A per eldöntése szempontjából nem merült fel olyan szakkérdés, ami kizárólag másik klinikai neurofiziológus bevonásával lett volna megválaszolható. Mindezeket figyelembe véve a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a beszerzett szakvélemény nem volt hiányos, a felperesre vonatkozó releváns orvosi adatokkal nem állt ellentétben, ezért nem állt fenn az a helyzet, ami a rPp. 182. § (3) bekezdése alapján a szakértői bizonyítás folytatását tette volna szükségessé. A Fővárosi Ítéltábla más, a bizonyítási eljárással összefüggő olyan eljárási szabálysértést sem észlelt, ami a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé.

[51] Az orvosszakértő a többször kiegészített véleményében egyértelműen megállapította, hogy az alperesnél elvégzett műtét és a felperes maradandó egészségkárosodása között az okozati összefüggés fennáll. A 53. szám alatti egyesített vélemény szerint az alperes a szakmai szabályokat megszegte azzal, hogy a csomó nagyságát és elhelyezkedését a műtétet megelőzően nem megfelelően mérte fel és dokumentálta. A helyi érzéstelenítésben végzett, nem megfelelő méretű, így jó látási viszonyok kialakítására alkalmatlan bőrmetszés és a helyi érzéstelenítőszer szöveti duzzanatot okozó hatása, illetve a sebész feltehető tapasztalatlansága, vagy figyelmetlensége miatt a nyaki nyirokcsomók eltávolítása során megsértették a nervus accessoriumot. A kontrollvizsgálatok elmaradása és felszínessége folytán pedig a felperes akut, a műtéttel magyarázható nyilvánvaló panaszai ellenére nem ismerték fel a műtéti szövődményt, és ez a késedelem, illetve mulasztás negatívan befolyásolta a helyreállító idegpótló műtét sikerességét. Mindebből az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az alperes az Eütv. 77. § (3) bekezdésének a megszegésével járt el a felperes ellátása során, ezért az Eütv. 244. §-a szerint felelős a felperesnek ebből eredően keletkezett vagyoni és nem vagyoni káraiért.

[52] Az alperesi jogelödnél történt ellátásával összefüggésben a felperesnek a rPtk. 75. § (1) bekezdése és 76. §-a által védett testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga sérült, és ennek következtében az életminősége romlott. A rPtk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és 355. § (1) és (4) bekezdése alapján ezért olyan mértékű pénzbeli kártérítésre tarthatott igényt, amely alkalmas az elszenvedett testi-lelki sérelmei hozzátvetőleges kiegyensúlyozására.

[53] Az elsőfokú bíróság az ítéletében helytállóan összegezte mindazokat a körülményeket, amelyek a felperes életminőségének a romlását eredményezték. Az elsőfokú bíróság a felperesnek az alperes fellebbezésében megjelölt nőgyógyászati, illetve szexuális problémáit nem vette figyelembe nem vagyoni hátrányként. A felperes párkapcsolatának az alperesnél történt ellátásával összefüggésben kialakult testi-lelki problémái miatt bekövetkezett megszakadása pedig nem szakkérdés, hanem ténykérdés volt, amelyet az elsőfokú bíróság tanú3 2021. február 18-án tett tanúvallomása alapján megalapozottan értékelt az alperes terhére. Az elsőfokú bíróság az ítéletében szakértől 143. szám alatti munkaegészségügyi szakvéleményében foglaltaknak megfelelően rögzítette azokat a munkaköröket, amelyeknek a betöltését a felperes egészségi állapota lehetővé teszi. Az ebben a körben az elsőfokú ítéletben foglaltakon túl a Fővárosi Ítéletábrla kiemeli, hogy a szakértő szerint a felperes foglalkoztatása a munkáltatótól az átlagosnál nagyobb rugalmasságot kíván meg. A felperes még szellemi munka végzésére is csak abban az esetben alkalmas, amennyiben lehetősége van a munkavégzés során arra, hogy időnként a felsőtestét és a vállát átmozgassa.

[54] Az alperes a rPtk. 355.§ (1) és (4) bekezdése alapján a felperes ellátásával összefüggésben keletkezett teljes kárát köteles megtéríteni. A teljes kártérítés elvével ellentétes volt az alperesnek az a hivatkozása, hogy a károsult ugyanazon ténybeli alapokon nyugvó vagyoni és nem vagyoni kárának a megtérítését egyszerre nem követelheti. Azt az alperes sem tette vitássá, hogy a felperes szolgálati jogviszonya az általa végzett műtét során elszenvedett sérülésével összefüggő egészségügyi alkalmatlansága miatt szűnt meg. A felperes a kárenyhítési kötelezettsége alapján nem volt arra köteles, hogy munkaügyi pert kezdeményezzen a munkáltatójával szemben közalkalmazotti munkakörben való tovább foglalkoztatása érdekében. Az alperes kártérítési felelőssége szempontjából egyébként nem volt jelentősége annak, hogy a felperes munkáltatója jogszerűen vagy jogtalanul tagadta-e meg a felperes közalkalmazotti foglalkoztatását, a rPtk. 344. § (1) bekezdése alapján ugyanis ennek a döntésnek a következményéért az alperes és a munkáltató közös károkozókként a felperessel szemben egyetemlegesen feleltek. Az alperes fellebbezésében hivatkozott körülmények alapján ezért a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés leszállítására nem látott indokot.

[55] A felperes a 2018. és 2019. évben történt térdműtétjei és az alperesnél elszenvedett sérülése közötti ok-okozati összefüggés fennállására alaptalanul hivatkozott. A 85. szám alatti kiegészítő véleményben ugyanis a szakértő olyan megállapítást tett, hogy a felperes térdműtétjei és az alperesnél végzett beavatkozás közötti közvetlen oksági kapcsolat kizárt, azonban a felperes megváltozott testi anatómiai-statikai viszonyainak a térdműtétet kiváltó állapot kialakulásában, súlyosbodásában játszott szerepének a lehetősége fennáll. Ez a bizonytalan szakértői megállapítás az okozati összefüggés kétséget kizáró igazolására nem

alkalmas. Szakértőileg továbbá az sem igazolt, hogy a felperes maradványállapota lehetetlenné teszi a felperes gyermekvállalását. A szakvélemény (53. szám alatt) alapján ugyanis kizárólag az volt bizonyítottnak tekinthető, hogy egy esetleges terhesség kihordását a felperes testének megváltozott statikája nehezíti, illetve a gyermek ellátásával kapcsolatos teendőiben akadályozhatja.

[56] Mindezek ellenére a felperes fellebbezését a Fővárosi Ítéltábla részben megalapozottnak találta. Álláspontja szerint ugyanis a nem vagyoni kártérítés megállapítása során nagyobb súllyal kellett értékelni, hogy a felperes fiatalon szenvedett jelentős mértékű maradandó egészségkárosodást és munkaképesség csökkenést. Az alperes téves utókezelése, és a helyes diagnózis felállításának a késedelme lényegében a helyreállító műtét sikerét kizárta, illetve csökkentette. Az elszenvedett sérülésével összefüggésben a felperes pszichés állapota romlott. A baleset előtti életvitelét tovább folytatni, korábbi munkáját ellátni nem tudja, egzisztenciája megrendült. Különösen súlyos személyi hátránnyá kell értékelni, hogy a felperes az alperes magatartására visszavezethető maradandó egészségsorvlása miatt vált alkalmatlanná az általa választott és folytatott hivatás további folytatására. Mindezen körülmények miatt a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes elszenvedett sérelmeinek kompenzálására az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés a káresemény bekövetkezésekor fennálló ár- és értékviszonyokhoz képest sem volt alkalmas. A Fővárosi Ítéltábla a felperes sérelmeinek hozzávetőleges kiegyensúlyozására alkalmas nem vagyoni kártérítést 20.000.000 forintban határozta meg, és az alperes marasztalását a felelősségbiztosító 5.000.000 forint összegű részteljesítésével nem fedezett 15.000.000 forintba felemelte.

[57] A nem vagyoni kártérítés mértékét a bíróságnak alapvetően a károsult egyedi körülményeinek értékelése alapján kell meghatároznia. Mérlegelése során azonban – a Kúria BH2022. 123. számon közzétett döntésében kifejtettek szerint – ugyan nem mechanikus, számszerű összevetés alapján, de figyelemmel kell lennie a kár bekövetkezésekor fennálló értékviszonyokra és a hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlatra is. Mindezek értékelése pedig kizárta a felperes keresetében és fellebbezésében kért magasabb, illetve a felemelnél nagyobb összegű nem vagyoni kártérítés megítélését.

[58] A Fővárosi Ítéltábla az alperes elévülési kifogásával kapcsolatban kiemeli, hogy a perindítás a rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján mindazon kártérítés iránti követelések tekintetében megszakította az elévülést, amelyeket a keresetlevél tartalmazott. A perindításnak ezt a joghatását nem érintette, hogy a felperes egyes járadékigénye alapjául szolgáló költségeinek a felmerültét csak a per folyamán igazolta.

[59] Az alperesnek a rPtk. 280. § (3) bekezdésében meghatározott hat hónapos igényérvényesítési korlátra való hivatkozása tekintetében a Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az a törvény szövege szerint a tartásdíjra, az életjáradékra és a baleseti járadékra vonatkozik. A Kúria PK 35., 47., 48. és 52. számú állásfoglalásaiból következően baleseti járadéknak kizárólag a rPtk. 356-358. §-a alapján megállapított – a keresetet és a tartást pótló - járadékok minősülnek. A baleseti járadékok mellett a törvény rendszeresen

felmerülő olyan költségek járadék formájában történő megállapítására is lehetőséget ad, amelyek a rPtk. 355. § (4) bekezdése értelmében a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez és kiküszöböléséhez szükségesek. Ezeknek a költségpótló járadékoknak a megállapítása azonban tisztán a rPtk. 355. § (3) bekezdésén alapul, számításuk során a rPtk. 356-358. §-ának szabályai figyelmen kívül maradnak.

[60] A hat hónapos igényérvényesítési korlát alkalmazását a PK 52. számú állásfoglalásában a Kúria azzal indokolta, hogy a baleseti járadék létfenntartásra szolgál, ezért nem használható fel tőkegyűjtés céljára. A költségpótló járadékok esetében ezzel szemben a felhalmozás vagy tőkegyűjtés fogalmilag kizárt, ezek ugyanis – fő szabály szerint – már felmerült, vagyis olyan kiadások, amelyeket a károsult megelőlegezett. Ebből következően az ilyen jellegű járadékok esetében a rPtk. 280. § (3) bekezdése nem alkalmazható. Ez az álláspont felel meg a BH2001. 15. számon közzétett döntésben a Kúria által elbírált költség- és jövedelempótló járadékok tekintetében alkalmazott különbségtételnek, valamint a Kúria Pfv.III.20.227/2021/4. számú részítéletében kifejtetteknek is. Mindezek miatt a rPtk. 280. § (3) bekezdésének a Kúria BH2020. 12. számon közzétett döntésben foglalt kiterjesztő értelmezésével a Fővárosi Ítéltábla azért sem értett egyet, mert az az Alaptörvény 28. cikkének nem felelt meg. A kifejtettek tekintettel a felperes költségpótló járadékait a rPtk. 280. § (3) bekezdésébe foglalt korlátozás nélkül érvényesíthette.

[61] Az alperes az elsőfokú bíróság által megítélt 501.139 forint utazási, közlekedési többletköltséget annak nem kellően egzakt meghatározása, illetve az összezszerűségi kalkuláció hiánya miatt támadta a fellebbezésében. Az elsőfokú bíróság az ítéletében helyesen értékelte, hogy maradványállapota folytán a felperes a szakértő szerint a tömegközlekedési eszközök biztonságos igénybevitelében akadályozott. A felperes a keresetleveléhez és a 103. számú előkészítő irathoz is csatolt a költségei felmerülését igazoló okiratokat. A 103. számú előkészítő irat a költségek felmerülésének időpontjára, a megtett távolságokra és a gépkocsi fogyasztási adataira kiterjedő részletes levezetést tartalmazott. Az elsőfokú bíróság a levezetésben foglalt időpontok és a felperes kezeléseinek, valamint a szakértő szerint indokolt rehabilitációjának az iratokból megállapítható időpontjai egybevetése alapján tette azt a megállapítását, hogy a felperes ilyen összegű közlekedési többletköltsége az alperes magatartásával okozati összefüggésben merült fel. Az alperes fellebbezése ezért ebben a körben nem volt megalapozott.

[62] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy a felperes által igényelt rehabilitációs tevékenységek egyidejű indokoltsága, illetve a személyi edző igénybevitelének a szükségessége szakértőileg nem igazolt. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a 143. szám alatt előterjesztett kiegészített szakvélemény szerint a felperes számára a fitness terem igénybevétele a masszázs, gyógytorna és úszás mellett is indokolt. A szakértő továbbá heti egy alkalommal a szakember által felügyelt torna és erőnléti gyakorlatok végzésének indokoltságát is megállapította. Az elsőfokú bíróság a felperes állapotának fenntartásához szükséges egyes rehabilitációs tevékenységek gyakoriságát ugyancsak a szakvéleménynek megfelelően határozta meg. A kihallgatott tanúk vallomásának helyes értékelése alapján állapította meg azt is, hogy a felperes ténylegesen igénybe is veszi ezeket a szolgáltatásokat. Helytállóan utalt arra is, hogy a rPp. 3. § (5) bekezdésében rögzített szabad bizonyítás elve alapján a felperes rehabilitációs költségeinek felmerülése és összege nem kizárólag okirattal,

hanem tanúvallomásokkal is igazolható volt. A fentiek eredményeként a felperes 5.804.795 forint összegű költsége a rPp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, helyes mérlegelés eredménye, annak leszállítására a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot. Az alperes fellebbezésére figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla még azt emeli ki, hogy a kötelező egészségbiztosítási ellátás szabályai [1997. évi LXXXIII. törvény] nem arra szolgálnak, hogy a károkozó a károsulttal szemben mentesüljön a rPtk. 355. § (1) és (4) bekezdése szerint fennálló teljes kártérítési kötelezettségének teljesítése alól. Az 1997. évi LXXXIII. törvény 68-68/A. §-a értelmében a károkozót az egészségbiztosító felé megtérítési kötelezettség terheli a felelősségi körébe tartozó balesettel összefüggésben a károsult által igénybe vett egészségügyi ellátásért, ezért nem volt jelentősége annak, hogy a felperes az egészségbiztosító részéről nem támogatott kezelésben részesült.

[63] Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény helyes értelmezése alapján állapította meg, hogy a felperes számára a műtétet követő egy év eltelte után, és a jövőben is indokolt alkalmasszerűen a fájdalomcsillapítók és izomlazítók alkalmazása, valamint az állapotrosszabbodásának az elkerülése érdekében a rendszeres D vitamin, magnézium és calcium fogyasztása. Az alperes állításával ellentétben a marasztalásának nem volt előfeltétele minden egyes kiváltott gyógyszer, vagy megvásárolt gyógyhatású készítmény költségének tételes igazolása. A csatolt számlák, valamint a NEAK adatai alapján az elsőfokú bíróság a felperesnek az első évben, a még rendszeres gyógyszerfogyasztással, majd az ezt követő időszakban az alkalmasszerű gyógyszerhasználattal összefüggésben felmerült többletköltségének összegét (979.006 forint) helyesen határozta meg, az alperes nem hivatkozott olyan körülményre, ami a bíróság mérlegelését kétségessé tette volna.

[64] A masszázsfotelen kívül, a további rehabilitációs eszközök költségét az alperes kizárólag arra tekintettel támadta a fellebbezésében, hogy azok orvosi indokoltsága nem bizonyított. Az elsőfokú bíróság azonban helytállóan utalt ítéletében az alapszakvéleménynek az otthoni torna végzéséhez szükséges sporteszközök, valamint a nyakrögzítő igénybevételének indokoltságára vonatkozó megállapításaira. Ezen az alapon ezért az alperes 50.560 forintban való marasztalása eredményesen nem volt támadható.

[65] Az orvosszakértői vélemény ugyan egyértelműen alátámasztotta az alperesnél végzett műtétet követően két hónap, a rekonstrukciós műtétet követően három hónap időtartamban a felperes számára a gondozó igénybevételének a szükségességét, a felperes azonban a keresetében kért 100.000 forint gondozási többletköltséget kizárólag a rekonstrukciós műtétet követő két hónapban felmerült gondozásának ellenértékéként jelölte meg. Ehhez képest a gondozási költségnek öt hónapra való megállapításával az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság mérlegelése során figyelembe vett szempontokból kiindulva az alperes marasztalását az időarányos gondozás 40.000 forint ellenértékére leszállította.

[66] A háztartási kisegítő többletköltségének a megtérítése iránti igény nem kizárólag abban az esetben érvényesíthető, ha a károsult semmilyen háztartási tevékenységet nem tud végezni, hanem akkor is, ha a károsult csak az általa a káreseményt megelőzően

ellátott háztartási munkák egy részének elvégzésére válik alkalmatlanná. A szakvélemény szerint a felperes jelenleg és a jövőben is akadályozott a bal, illetve mindkét felső végtag használatát igénylő, valamint a nyaki és a háti gerincet fokozottan megterhelő, közepesen nehéz háztartási munkák végzésében. Az alperes a háztartási kisegítő költségének havi 10.000 forintban való megállapítását nem tett vitássá, ezért a lejárt 490.000 forint járadékban való marasztalása megalapozott.

[67] A kifejtettek az alperes havi 153.000 forint összegű költségpótló járadék, valamint 918.000 forint, az ítélelethezatalig lejárt járadék fizetésére vonatkozó kötelezettségét is megalapozták. A megállapított járadék havi összegéből 10.000 forint háztartási kisegítői, 135.000 forint rehabilitációs, míg 8.000 forint gyógyszerköltségek fedezésére szolgál.

[68] A másodlagos fellebbezési kérelmének indokain túl a fellebbezése szerint az alperes a felperes táppénzes betegállományának idejére megítélt 415.552 forint (keresetvesztés I.) tekintetében a marasztalását nem vitatta. A Fővárosi Ítéltábla ezért ebben körben csupán utal az előzőekben kifejtettekre.

[69] A felperes 2021. április 9-én előterjesztette a 2017. május 30-tól kezdő időszakra vonatkozó jövedelempótló járadékra vonatkozó keresetét, ezért az elsőfokú bíróság a rPtk. 280. § (3) bekezdésének helyes alkalmazásával határozta meg az alperes járadékfizetési kötelezettségének a kezdőidőpontját 2020. október 9-ben. A 2022. május 10-i előkészítő irat szerinti, az érintett időszakra vonatkozó kereseti kérelmében nem volt olyan változás, amely az igényérvényesítési korlát eltérő alkalmazását indokolta volna. Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperes erre az időszakra, valamint a jövőre nézve is a felperes jövedelemvesztését a Rendőrkapitányságnál fennálló szolgálati jogviszonya alapján elérhető, és az általa ténylegesen szerzett jövedelem különbözeteként határozta meg. Az alperes a bíróság számítását kizárólag azon az alapon tette vitássá, hogy a számítást a felperes ténylegesen elért jövedelme helyett a közalkalmazotti kereset adataival kellene elvégezni, az ugyanis nem eshet az ő terhére, hogy a munkáltató a törvényi kötelezettségének a megszegésével nem biztosította a felperes közalkalmazotti foglalkoztatását. A Fővárosi Ítéltábla a nem vagyoni kártérítésre vonatkozóan már kifejtette, hogy a közös károkozás szabályaira tekintettel a munkáltatói döntés jogszerűtlenségének miatt nincs jelentősége a felperes alperessel szembeni kártérítés iránti követelése szempontjából. A rPtk. 356. § (1) bekezdése alkalmazásának a szempontjából pedig a keresetvesztés nem róható fel a károsultnak csak azért, mert a rá vonatkozó munkáltatói döntéssel szembeni jogorvoslati lehetőségeit nem merítette ki. Mindezek miatt a Fővárosi Ítéltábla a felperes jövőre nézve érvényesített és lejárt jövedelempótló járadéka tekintetében sem a kereset elutasítására, sem az alperes marasztalásának a leszállítására nem látott indokot.

[70] A fellebbezések eredményeként a felperes pernyertességének az aránya 30%-ra módosult, ez a változás azonban olyan csekély mértékű volt, ami a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján fizetendő az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegének a leszállítását nem indokolta.

[71] A kifejtettekre tekintettel – a meg nem engedett keresetváltoztatással érintett kereseti kérelmek elbírálására vonatkozó ítéleti rendelkezések hatályon kívül helyezés mellett – a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

[72] A felperes a fellebbezési eljárásban nagyobb arányban lett pervesztes, ezért a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek jogtanácsai munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. A Fővárosi Ítéltábla a felperes személyes költségmentességére, valamint az alperes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján úgy rendelkezett, hogy az ítélet, illetve kiegészítő ítélet elleni fellebbezések után le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Budapest, 2023. május 31.

dr. Lente Sándor s.k.
s.k.

dr. Csóka István s.k.

dr. Istenes Attila

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró